

Koronawirus - ważne dla pracodawcy i pracownika (cz. 3)

data aktualizacji: 2020.07.07

Państwowa Inspekcja Pracy wspólnie z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy zaprezentowały zalecenia w sprawie bezpiecznego powrotu do pracy oraz w związku ze stopniowym powrotem do normalnego funkcjonowania gospodarki i zakładów pracy.

Opublikowane wytyczne opracowano w celu ułatwienia pracodawcom i przedsiębiorcom prowadzenia w czasie epidemii działań zmierzających do stworzenia bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy. Mogą one pomóc we właściwej realizacji wymagań kodeksu pracy dotyczących obowiązku ochrony zdrowia i życia zatrudnionych i osób prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek, z uwzględnieniem wymagań wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020, poz. 792).

Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia osób pracujących w czasie epidemii Covid-19

I. Zgodnie z polskim prawem (art. 207 § 2 i art. 304 kp) obowiązki dotyczące zapewnienia osobom pracującym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia spoczywają:

- na pracodawcy - w stosunku do pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i wykonujących na rzecz pracodawcy pracę na innej podstawie niż stosunek pracy (w tym samozatrudnionych), o ile wykonywana jest ona w zakładzie pracy lub w miejscu wskazanym przez pracodawcę;
- na przedsiębiorcy - w stosunku do osób zatrudnionych przez niego na innej podstawie niż stosunek pracy (w tym samozatrudnionych).

Spośród działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia pracującym,

podejmowanych przez pracodawcę, działaniem podstawowym jest dokonanie przez niego oceny ryzyka zawodowego oraz stosowanie niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających to ryzyko (art. 226 pkt 1 kp). Zgodnie ze wskazanymi przepisami pracodawca, dokonując oceny ryzyka zawodowego, ma obowiązek uwzględnić wszystkie czynniki występujące w środowisku pracy i związane z jej wykonywaniem. W związku z epidemią Covid-19 w zakładach pracy, poza występującymi dotychczas zagrożeniami, pojawiło się nowe zagrożenie powodowane przez koronawirusa SARS-CoV-2. Pracodawca ma więc obowiązek podjęcia działań zmierzających do ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem na ten czynnik biologiczny. Ponieważ stanowi on poważne zagrożenie dla zdrowia ogółu populacji, w tym osób pracujących, należy ocenić ryzyko związane z narażeniem na SARS-CoV-2 i zastosować wszystkie dostępne środki dla jego ograniczenia. Stosowane przez pracodawców i przedsiębiorców środki zapobiegawcze powinny gwarantować, że wykonywanie pracy nie zwiększa prawdopodobieństwa zarażenia pracowników koronawirusem SARS-CoV-2 powyżej szacowanego dla innych członków społeczeństwa, którzy w życiu codziennym stosują się do wprowadzanych w związku z epidemią ograniczeń, nakazów i zakazów. Wytyczne zawierają ogólne informacje o środkach profilaktycznych, które należy stosować w czasie epidemii w każdym zakładzie pracy, w tym informacje dotyczące:

- opracowania planu działań w celu ochrony zdrowia pracowników w warunkach epidemii;
- środków, które można zastosować w celu ograniczenia prawdopodobieństwa zarażenia SARS-CoV-2 w pracy;
- zasad ograniczania obciążeń psychospołecznych spowodowanych epidemią;
- komunikowania się w sprawach związanych z działaniami wdrażanymi w celu ograniczenia prawdopodobieństwa zarażenia SARS-CoV-2 w pracy;
- postępowania w przypadku podejrzenia zachorowania na Covid-19.

Środki ograniczające ryzyko związane z narażeniem na SARS-CoV-2

Jednym z podstawowych środków ograniczających prawdopodobieństwo zarażenia SARS-CoV-2 w miejscu pracy jest zapewnienie odpowiedniego dystansu fizycznego pomiędzy pracownikami. Osiągnąć to można w szczególności przez:

1. ograniczenie liczby osób przebywających równocześnie:

- na terenie zakładu pracy; wskazane jest wprowadzenie indywidualnych rozkładów czasu pracy;
- w pomieszczeniach sanitarnych, socjalnych i szatniach (na przykład przez rotacyjną organizację przerw i informację o aktualnym użytkowaniu pomieszczenia umieszczoną na zewnątrz);

2. umiejscowienie stanowisk pracy w taki sposób, aby zapewnić zachowanie między nimi odległości co najmniej 1,5 m (chyba że jest to niemożliwe ze względu na charakter działalności wykonywanej w danym zakładzie pracy, a ten zapewnia środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii Covid-19). Zalecane jest, aby w miarę możliwości pracownicy byli odwróceny do siebie plecami;

3. określenie zasad korzystania z ciągów komunikacyjnych (m.in. schody, korytarze, windy), np. przez wprowadzenie ruchu jednokierunkowego czy ograniczenie liczby osób jednocześnie korzystających z windy;

4. określenie zasad postępowania w miejscach powstawania skupisk ludzi (wejścia do budynku w godzinie rozpoczęcia pracy czy po jej zakończeniu, miejsca potwierdzania obecności, stanowiska wydawania narzędzi i materiałów itp.); wskazane jest odpowiednie rozmieszczenie i oznakowanie takich miejsc.

Ograniczenie kontaktu bezpośredniego między pracownikami może wymagać adaptacji pomieszczeń pracy, ich odpowiedniego oznakowania oraz zmiany organizacji pracy, na przykład przez wprowadzenie pracy zmianowej, rotacyjnej lub zdalnej. Wiąże się z tym konieczność zmiany

regulaminu pracy lub wydanie stosownego obwieszczenia i poinformowanie pracowników w sposób zwyczajowo przyjęty u pracodawcy.

Jeżeli wykonywana praca wiąże się z kontaktami bezpośrednimi z innymi pracownikami lub klientami, do środków ograniczających prawdopodobieństwo zarażenia SARS-CoV-2 należą:

- praca w zespołach o stałym składzie i ograniczonej liczbie kontaktujących się bezpośrednio ze sobą pracowników (2-3 osoby);
- zastosowanie przezroczystych ekranów, np. ze szkła lub tworzywa sztucznego, oddzielających pracowników od klientów, kontrahentów itp.;
- ograniczenie czasu bezpośredniego kontaktu (do maks. 15 minut);
- stosowanie środków ochrony indywidualnej, np. filtrującego sprzętu ochrony układu oddechowego (półmasek filtrujących lub półmasek/masek połączonych z filtrami), osłon oczu i twarzy, gogli, całotworzywowych rękawic jednorazowych (ochronnych lub medycznych), środków ochrony nóg, kombinezonów ochronnych;
- stosowanie środków do dezynfekcji rąk i powierzchni roboczych.

Zaleca się rezygnację z organizowania spotkań (np. seminariów, szkoleń czy konferencji) wymagających bezpośredniej fizycznej obecności pracowników. Powinny być one zastąpione przez tele- lub wideokonferencje. Jeżeli spotkanie z fizycznym udziałem pracowników jest bezwzględnie konieczne, należy ograniczyć liczbę uczestników (maksymalnie do 15), zapewnić zachowanie między nimi bezpiecznej odległości, tj. minimum 1,5 m, oraz maksymalnie skrócić czas spotkania.

Praca zdalna

W ramach działań na rzecz ograniczenia kontaktów bezpośrednich pracowników zaleca się, jeżeli charakter pracy na to pozwala, organizowanie jej w sposób zdalny. W celu umożliwienia pracownikom wykonywania pracy zdalnej w sposób zgodny z zasadami bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zaleca się:

- określenie zasad i organizacji pracy zdalnej, obejmujące m.in. wskazanie godzin pracy, w których pracownik powinien pozostawać w gotowości do kontaktu z przełożonym, obowiązek raportowania wykonanych zadań;
- umożliwienie pracującym zdalnie pracy w elastycznych godzinach ze względu na fakt, że wykonywana jest ona często w miejscu, gdzie przebywa więcej osób (np. dzieci), których obecność może stanowić utrudnienie w realizacji zleconych zadań;
- udzielanie zezwoleń na czasowe zabranie do domu sprzętu, którego używają w pracy (np. komputera, drukarki, lampy);
- wsparcie pracujących zdalnie w celu przygotowania w sposób zgodny z zasadami ergonomii stanowiska pracy w domu oraz wykorzystywania niezbędnego do wykonywania pracy sprzętu i oprogramowania komputerowego, w tym narzędzi tele- i wideokonferencyjnych. Pracodawca powinien przekazać pracownikom te informacje przez dostępne formy komunikacji elektronicznej i/lub instruktaż online.

W następnym artykule przedstawię kolejne wymagania związane z koronawirusem.

mgr Robert Gorczyca
prawnik, ekspert prawa pracy
specjalista ds. BHP
inspektor ochrony przeciwpożarowej

Źródło: